



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]  
eua[n]gelia to||tius anni**

**Mazzolini, Silvestro**

**Hagenaw, M.dxvi.**

**VD16 M 1751**

Casus lvij.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](#)

# Tractatus

## tertius

nō pōt: vt si iuria sit facta seruo v'l mo  
nacho v'l filio familias. Hec ex ill. Di  
co ligit q̄ is q̄ offendit cōmunicare n̄ p̄:  
nisi offerat satisfactionē si pōt est. Si atq̄  
ambo offendērūt: p̄o r̄ in offendēdo sit p̄  
or in reconciliando, ceteris partib. Qd̄  
dico: quia interdā quis plenū cōncio i  
fert valde magnū. Elīce igit cōt̄

Pria. Qd̄lū suans ad p̄imū tra q̄  
ex mala voluntate dolet de bonis elus v'l  
gaudet d̄ malo notabili: ē i pctō morta  
li: nec p̄t cōicare.

Sexta. Qui tñ vult mali ppter bonū  
aliquod rōnabile: nō peccat: sed p̄ cōt̄  
care.

Tertia. Silt q̄ non gaudet de bono  
tpale. vt sic: s̄z solū vt ordinat ad spūale  
. l. vt est ad salutē anie.

Quarta. Quicq̄ itēdit subrahēre  
inimico bonū spūale vel tpale generale  
aut tpale extreme necariū: ē i mortali.

Quinta. Secus q̄ spūale p̄t̄clarē aut  
tpale p̄t̄clarē v'l de bñ esse.

Sexta. Qui intendit inferre malū  
notabile d̄ ordīne iuris: v'l fm ordinem  
iuris ex odio: ē in mortali. sec fm ordīnē  
iuris sine odio.

Sep̄ta. Qui nō vult loqui volēti sa  
tissimacere/cōtēadō iudicū sibi māducāt.

Octaua. Qui nō vult remittere: sed  
p̄seq̄ actionē iuriaz semoto odio: lici  
te cōmunicat.

Nona. Qui offendit z nō vult satiss  
facere: iudicū sibi māducāt: quia fr̄ el̄  
aliquid bz h̄eum.

Decima. Quādo post offendēam is q̄  
acceptit iuria r̄ist actorib. aliquid signū  
amicite ondit: ē facta recōciliatio. q̄ vi  
def sufficere salte i leuitō.

Undēcima. Qñ offendō ē mutua p̄  
or in offendendo debet ēē p̄o r̄ in recōci  
liādo ceteris partib.

Duodecima. Līez fm Archē. i die  
resurrectōis. l. i aliquid illo p̄ trū d̄sp̄ cōt̄  
cādū strū ab Eugenio emanauit brev  
ue ad fratrem Joānē de capistrano datūz  
rome. Dcccxlvi. i q̄ declarat optie ēē  
satisfactionē legi. si ifra hebdomadā setāz  
v'l infra ottavā pasce q̄s cōiceret.

Casus lvij:

**Q** uerit. lvij. vtrum fm  
mērē sci Tho. z doctrinā ei⁹  
sc̄neaf q̄s facere elemosynaz  
in extrema necessitate de ne  
cessario ad decētā vīte. Ad q̄d ex doi  
trīa ei⁹. i. q. xxxij. z. liij. di. xv. r̄ndeo  
Līcta h̄ sūt i doctrīa bri Tho. dīc̄ so  
lenes opiones: h̄ntes solēnlissimos secr  
tores. Prio ḡ tractabo materiā h̄z op  
nōnē antīq̄ thomistaz q̄tuor facient  
do. Prio ei declarabo mentē ei⁹. Sc̄do  
pbabo declaratiōz ēē vera p̄ p̄ba eius.  
Tertio ex dīct̄ ei⁹ arguā cōtra z soluā  
Quarto p̄firmabo p̄ dīcta thomistaz  
oia dicta. Quātū ad p̄mū sc̄endū est q̄  
bona hoīs diuitiis sūt i q̄druplici diffe  
rentia. Prima s̄t necātā necessitate q̄s  
absoluta. l. sine q̄b nō posset viuere ip̄  
z sui. quoq̄ necessitatib. habet p̄uidere  
puta valor q̄nq̄gīra aureoz. Ista sunt  
oia sine q̄b nō posset viuere san⁹ z valēs  
tāto tpe q̄nto sua cōplexio durat p̄t si  
debitē p̄uref. Verbi gra. Delicate nu  
trītō ē necessari⁹ p̄āis trītice⁹ z pellicea  
tunica z equ⁹ interdū. Sc̄da p̄o s̄t necē  
saria necessitate q̄s p̄ditionata. l. sine q̄  
bus n̄ p̄t viuere decent ip̄e z sul. vt cētū  
aurei. Ista sūt oia sine q̄b nō posset viue  
re int̄ coequales s̄bī: sine nota qua rīcie  
vel stulticie vel incūlitatī vel paup̄  
rariayl hmōi. q̄ ad cibos aut vestes aut  
ēdēturas aut palatia aut ornamenta  
dom⁹: aut hmōt. Sic n̄ viueret decent  
nobilis cuz veste rusticana: nec ēt fore  
cū veste nobilis fētali decent viueret i  
festō solēnl. n̄tī i aliquid casu. Sz. p̄ s̄t  
endū ēē ad iudicandū qd̄ decēs z qd̄ i  
decēs s̄t dupliciti regla possim⁹ v̄t. s̄t.  
dictio cōt̄ pr̄udentiū z grautiū hoīm: et  
exp̄p̄lis p̄uoseviuētū: q̄ q̄ntrūcūq̄vile  
incedat aut decent viuēt: aut n̄ opāt  
fm inclinatiōz v̄tūs. Nō eī est aliquid  
iudicabū decēs vel indeces exp̄nia amō  
bistōsor. q̄z gustū habet ifectū. Tertia  
s̄t q̄ p̄tinēt qd̄cē intra bona necessaria  
ad decētā: s̄t tñ sic q̄z el̄ sublat; stat del  
cētā: z c̄s additīs n̄ exēdēt decētā.  
Tertiis⁹ ei req̄sitor ad decētā noū est

## De questiōibus impertinētibus

Indivisibilis pura centū aurei: s̄z ī qdā latitudine: pura fī minus q̄ centū: t nec pl̄ q̄ centū viginti: ita q̄ ista. x. possū addi z minui: stāte decēta. Quarta. si bona sup̄flua. l. qcunq̄ excedit qnq̄ginta et z cētū z viginti: ita q̄ n̄ sunt necessaria ad viuere: nec ad decēter viuere sicut sc̄ centū in habete duceta viginti. Prima. lḡt̄ bona. l. q̄nq̄ginta aurei sint a. z se- cūda. l. centū sint b. z tercia. l. x. sint c. z q̄rta. l. alia centū sint d. Iḡt̄ de a. nula est q̄o. q̄r̄ oēs doctores quenam q̄ nullas tenet dea. facere elemosynam. imo ne l̄cer. q̄r̄ est̄ charitatē: n̄si in casu f̄ eret hoc alicui p̄sonē vrl̄toz̄ p̄ bono cōt̄ q̄ potes tue vite p̄ferre: vt si milles offe rat se morbi p̄ duce. quod licet q̄uis n̄ sit necessariū. De ipso etiā d. nō ē q̄stio. q̄r̄ oēs zedēt̄ q̄ cadit sub p̄cepto de eo facere elemosynā in extrema necessitatē: vel etiā i necessitate viginti. seu q̄n apparent signapbabilita extreme necessitatis: etiā nō cōpareat adhuc paup̄ res extrema necessitatis: nō at als. De ipso vō c. i. x. dico q̄ fm̄ mentem sancti Tho. pōt fieri elemosyna lícite z etiam deber fieri. sed b̄ debitu nō ē p̄cepti: sed cōsiliy. n̄si res ita se habeat q̄ sine inde- centia norabili possit resartiri: q̄r̄ etiam n̄i ē p̄ceptū i extrema necessitate: s̄z eo casu quo pōt fieri resartio. tam exedit a rōne necessitatis ad decētā. De ipso vō b. l. centū dico pmo q̄ nō ē p̄cep̄ face re elemosynam. Et scđo q̄ nec consilii. Et tertio q̄ nec l̄cer fm̄ mentem sancti Thome: n̄si sit qd modicū: q̄r̄ viuere i decēter est vt ip̄e dicit inordinatum. l. ḡra fr̄tē. l. affabilitatis seu amiclitē. q̄ est pars iusticie. vt dr̄ in. ii. q̄. q̄xlii. ii. z q̄lq̄s ad primū debet se de- lecrabilē exhibere vt deceat in p̄ibz z fa- cr̄. vt dr̄ i. ii. dist. xxxiiij. q̄. i. ar. ii. Et aut̄ indecess q̄ alijs vrentibz vestibz sole- nibz tu velis inter eos ec̄ cū vllibz: n̄si i casu extrema necessitatis alteri: sed ve- stes viles. nō dico quas iudicat ambiti- osa pompa: sed q̄s cōmuniſ ſnia phato- riū z v̄tusoz exēpla: z demnat. Lū aut̄ dā dando veneris ad modū viuendi ita vīle q̄ ſi vīli" incedere reputaret als re-

phensib[us]le; dico q[uo]d v[er]it[er] q[uo]d nec tenetur  
ne debet facere elemosynā. q[uo]d q[uo]d licet  
facere p[ro] amore dei et frutis humilitatis  
et seculi Christi. nō est p[re]ceptū facere p[ro]p[ri]a  
ta cop[er]ali pri. Et q[uo]d q[uo]d in tribi casib[us]  
licet facere de eo elemosynā. s[ed] p[ro]mo cu[m]  
mutat stat[us] trānsiūdo ad religionē. quia  
nobilis vel alio[rum]: tūc nō tenet viuere de  
cent f[or]mū statū q[uo]d relinqit. Et scđo q[uo]d  
facili p[ot]est q[uo]d resartire ne appareat icon  
uenies: vt si in q[uo]dragessima def[ect] vestis pa  
schalis paup[er]is cū q[uo]d seit se ante pasca  
habituz y[n]i alia faciat. Et tertio q[uo]d oc  
currat in paupe necessitas maior q[uo]d des  
certa: puta necessitas absoluta singularis  
psone: vel magna necessitas reipublice  
In his ei casib[us] elemosyna sit de ipso b  
laudabilit[er]. h[ic] n[on] ē i p[re]cepto nisi sit q[uo]d mo  
dicū. vel si sit multū tñ de facili resarti  
ri p[er] vt n[on] appareat notabilis idecētia: q[uo]d  
casu tā excedit a rōe talis necessarij. Et  
si dicat h[ic] q[uo]d sit tā prūte indecent vi  
uere: n[on] licet viuere indecent p[er] extre  
mā necessitatē fratrīs. dico q[uo]d aliquid ē tā  
prūte aliqui q[uo]d ex circumstantia sic mort  
stas vt fiat licetū z n[on] de p[re]cepto: sic mort  
fame vt alii nutrias eo casu q[uo]d ille esset  
respu. te virilis: z vix[er]e sibi admouere  
manū reformatices pulcritudinis: eo cas  
su q[uo]d psulit viro lascivienti. Si ēt dicat  
q[uo]d pl[en]tenemur diligere virā frīs q[uo]d res  
nostras: dico q[uo]d est vex: sed eo casu q[uo]d vix  
uere indecent cogimur: q[uo]d est p[ro]fructus  
bonū: z viro prudenti est graui[us] morte  
honorisfica. Elīn q[uo]d s[ecundu]m dando tantū se  
attenuauerit i facultatib[us]: q[uo]d tā iu[en]ilis  
icedere cogit sic vñ q[uo]d inesse fruositatis  
edē statu: tūc tā paupes deo: cōmēder:  
q[uo]d ipse fecit totū q[uo]d de exigir ab eo: p[ro]pus  
ta si matrōa nobilis remāst cū vna s[ecundu]m  
la et humillima veste ciuit[er]: q[uo]d nō tenet  
hāc vēdere et emere rusticanā: z decessis  
duo paup[er]i subuentre morib[us]: alioquin ro  
t[er] mōs ēt religiosi n[on] solū plat[er] s[ecundu]m sub  
ditū dānarent: q[uo]d licet in necessitate ex  
tremā elemosynā facere.

**O**ratione facere.  
Vane ad secundus ad  
duco oia q̄ dicit sc̄tus Tho-  
n ista materia. Iḡ sanc̄  
Tho. q̄. q̄. q. xxxv. arti. vi. q̄

# Tractatus tertius

rit utrū corporal' elemosyna sit dāda d ne ē pceptū dare elynā de c. vt qm̄ intelli⁹ cessario: r̄t̄d̄t̄ sic formalr: r̄ de verbo gaf q̄ ill' tr̄b̄ casib⁹ elyna sit i pcepto ad v̄bū. R̄nde. Dicēdū q̄ necessariuz q̄ iste sens' ē h̄cū. ibi: r̄ i q̄r̄o. vbi exp̄ dupl̄r̄ dr̄. Uno mō sine q̄ aliquid eē n̄ pr̄. Et de tali necessariis oīno elyna dari n̄ lio. Szly h̄ demōstrat id q̄d imediate debet: puta si aliq̄s i necessariis articulo p̄misserat. s. q̄c inordinatū r̄ illicitū v̄l uere indecent fm̄ suū statū. Hoc ei fab̄ lit i tr̄b̄ casib⁹ i qb̄ licite h̄ fieri: id dr̄ q̄d laudabiliter faceret. Aliq̄ at tex⁹ ha b̄t̄: sed ab h̄: r̄ n̄ sed ad h̄. Et hec lectio magis p̄gruit: r̄ sensus ē plantioz. Itē i iiii dist. xv. q. v. ar. iii. q̄st̄nula pma q̄rit sc̄ns. Tho. Ivt̄ elemosyna sit dan fone liberatoe seipm̄ r̄ suos laudabilit̄ da d necessario: r̄t̄d̄t̄ sic formalr. R̄n p̄cl̄o mōr̄ exp̄ōeret: cū bonū cōe sit p̄ p̄t̄o p̄ferendū. Alto mō aliquid dr̄ eē ne tibi dr̄ aliquid nob̄ neccarum dupl̄. Uno cessariū sine q̄ n̄ p̄t̄ quenient v̄ta trāsi mō sine q̄ n̄ p̄t̄ aliq̄s ē v̄l viuere. Alto gl̄: fm̄ p̄ditionē v̄l statū. p̄p̄e p̄sone: r̄t̄ arū p̄sonay. q̄z cura ei incūbit. Huic mō dr̄ aliquid nob̄ necessariū: q̄ndigem⁹ necessarij termin' n̄ ē in indiuisibili p̄st̄i ad honeste viuēdū vel decent fm̄ statū tur⁹ s̄ mlt̄; addit⁹ si p̄t̄ dijudicari ee v̄l q̄ndigem⁹ traile necessariū: r̄ mlt̄ subtrahet̄; ad hoc remanet v̄n possit aliq̄s quenienter transire fm̄ p̄priū statū. De h̄moi ergo elemosynā dare est bonū: r̄ n̄ cadit sub p̄cepto: sed sub p̄silio. Inordinatū esset traheret̄ v̄t̄ alijs largi r̄t̄. q̄d residuo v̄l aut̄ si aliq̄s tñ sib⁹ v̄ bonis p̄p̄is subtrahet̄ v̄t̄ alijs largi r̄t̄. q̄d residuo v̄l r̄t̄ n̄ possit transire quenient: fm̄ p̄priuz statū. r̄ negocia occurrētia. Null' ei in conuenient viuere debet. Sz ad h̄ tr̄ia st̄ excipiēda. Quo p̄mū ē q̄n aliq̄s statū mutat: pura p̄ religiōis igrēsū. Tē ei oīa sua p̄pter chīm largiōis opus p̄f̄ criōis facit: se in alio statu ponēdo. Se cūdo: q̄ ea q̄ sib⁹ subtrabit̄ r̄ si sine ne cessaria ad quenientiā v̄te: tñ de facili re sartiri possit vt n̄ sequat̄ maximū icōueniens. Tertio: q̄n occurreret extrema necessitas aliul' p̄uate p̄sone: v̄l ēt̄ aliq̄ magna necessitas rep̄publice. In his ei casib⁹ laudabilr̄ aliq̄s p̄ermītr̄eret id q̄d ad decentiā sui stat⁹ p̄tinere videtur vt necessarii majori subveniēr̄. Per hec p̄t̄ de facili solutō ad obiecta. Hec sā. Tho. Vbi nota p̄mo q̄n d̄ inordinatū. at eē: incipit loq̄ de b̄: n̄ loq̄ de c. de. q̄ p̄us imediate loq̄bas. Nota sc̄do q̄ cū dr̄: sed ad h̄ tria sūt excipiēda. ly sā demōstrat id q̄d sup̄ dixerat. s. q̄ n̄ ad aliq̄d q̄d ē v̄ltra decentiam stat⁹ oī

# De qōnibus impertinentibus

Hec in elynā dispensari. et h̄ cadit sub p̄. p̄mo subuentat: q̄ necitati p̄pte v̄l. p̄cepto. Hec ille. Qui deinde arguit p̄t: q̄ p̄ditiōate. Et iō d̄r cōiter q̄ dare elemo loco sic. Vide q̄ nō sit dāda elyna molynā d̄ supfluo cadit i p̄cepto. Et sih de necessario. q̄ s̄m Aug. peccat q̄ p̄po mīlē etiā dare elyna ei q̄ ē in extrea necitatem a git. Sed ordo charitatis h̄ exigit: tate. Dare at d̄ eo q̄d ē necariū necitatem ut magis h̄ sibi q̄ alti subuentat: q̄ p̄cē sedamō at de eo q̄d ē necessariū necessitatē subtrahēdo sibi necariū ut alti tr̄s tate p̄ma: q̄ h̄ eset i ordinē charitatis buat. Ecce argumētu seqtur. So. Ad Hec ille. Ex his at arguit sic. Nā p̄cē p̄mū ḡ dicēdū q̄ s̄līq̄s necessariū sine p̄tu legis obligat ad subuentendū p̄us q̄ nullo mō esse aut decent viuere poss̄t necessitati absolute extraneoz/ q̄ neces sibi subtrahēter ut alijs dare: ordinem s̄lati p̄pte vel p̄pinq̄z p̄ditionate: ut de charitatis subuerteret in būficiis obfūa scūs Tho. h̄ at nō eet nīlēt p̄cepto ut dū. Nō at si de alijs sine q̄b̄ p̄dicta esse q̄s in extrema necessitate dare necaria p̄nt alteri q̄ sibi tribuat. q̄ p̄uosiē de sibi ad decētiā. So. Dico p̄mo q̄ i Tho talib̄ bonis corporib̄ plus alijs q̄ sibi mas i sūma/mīta limitauit q̄ ex alioz tribuere: ut in ix. Eth. phus dr. Hec il opinōib̄ dixerat i sentētis. et s̄m alijs le. Ex quib̄ pat̄z q̄ dare c. et b. est con̄ h̄ ē vnu: iōc̄ stādū dīct. ii. ii. Dico sen sūlūm̄ tm̄.

**Q**uantū ad tertium argu patuit: q̄ aut h̄c d̄ intelligunt in casu q̄ tur ex dīct. iei. Tho. q̄ pdīs p̄t esse reseruatio. ut sit sensus. Qn̄ q̄cta. q̄r̄ aliq̄ d̄ q̄ vident pdīs habz aliq̄ dāda i elynā ceteris partib̄ p̄tētis repugnare. Nā. iiiij. dis. us suis debz subuentre q̄ alienis. h̄ p̄tēt q. vbi s. arti. i. q̄stūcula. iiiij. in q̄rit p̄derāte necitatem: debz ē ecōuerio. nīc v̄z elyna cadat sub p̄cepto: sic r̄sponder si h̄stī v̄stē indecētē afferant. x. aurei: si Ad q̄rtā q̄onez dicēdū q̄ cum elyna sit tūc occurrat fr̄is extrea necitas: p̄us s̄la ac̄r̄ p̄utis: opt̄z q̄ aliq̄ mō cadat sub p̄tēt necitati fr̄is absolute d̄z occurrere q̄cepto. q̄r̄ p̄cepta legillatoris ad p̄tētē sue p̄ditionate: si statī ista decē p̄t resar inducere intēduer: ut d̄. ii. Eth. Hec ille tire ne magnū incōueniēs appareat. q̄le. Et infra. Ordo at subuētōis tal de s̄l nō p̄t resartire nec euader sine magbet ce q̄ntū ad duo. Ex p̄e eoz q̄b̄ sub indecētia: nō tenet ex necitatem. Un̄ ista uenit: ut p̄mo sibi: postea sibi plūnctis debet i intelligi p̄cordit ad ea q̄ dicunt in subuentat. Deinde extraneis. Scđo ex. ii. ii. et q̄ subiungit ibi i q̄rto i loci multe parte necessitatē: tal debz ē ordo: ut p̄. Et q̄ sic senserit p̄tēt ex tr̄ib. P̄io: q̄r̄ us necitati absolute subuentat q̄ alti ex supflorib̄ p̄tēt. vbiq̄ r̄a i sūma q̄ i sen cui necitati p̄ditionate: q̄ est cū q̄s in tētis tenet q̄ d̄ necario ad decētiā nō ē diget aliq̄ ad sui statē decentē p̄seruari. necariū nec līcītū facere elyna/nīlē illōne. Et iō p̄ceptū legis ad h̄ obligat: ut possit statī resartiri v̄l. zē. Scđo: q̄r̄ sta illō q̄d supēst aliq̄i post subuētōem p̄tēt tim post illa v̄ba i r̄nītōe ad p̄mū d̄ sic fecitā et sibi p̄tēt: p̄tēt familiē quā gubernare debz respectu v̄riusq̄ necitatis. Ad p̄mū dicēdū: q̄ facere aliqd bōt ad q̄b̄ ex legi: p̄cepto nī tenemur: ad superos in elynas expēdar ad subuentēdū alijs gatōez prinet: d̄ q̄ p̄silia dāk. Et iō cū respectu v̄riusq̄ dictaz necitatu. Sic dare aliqd de supfluo respectu p̄me neg natura illō q̄d sibi de alimēto supfluit: cessitatis: h̄ necario sed a necitatem ad sub ab actu nutritiue in q̄ attēdis q̄lī necitatis: ueniēdū malori necitati: et si nō sit necitatis absoluta: et actu augmeratiue in ras absoluta: ē bonum ad q̄d ex p̄cepto q̄ attēdis q̄lī necitati p̄ditionata: p̄pa nō obligatur. Iō est superogatiōis et rat ad p̄seruātōem speciel ḡnatiue p̄tu p̄ter h̄ de hoc est consiliū. Hec ille. Et si sumistrās. Et iō p̄ceptū legis oblī: si dīct̄ q̄ loquī quādo paup nō habet gat̄ q̄ etiā necitati extraneoz absolute extrema necitatem neḡ absolutam

# Tractatus

## III

Q[uo]d y[ea]r e[st] de extrema et absoluta la[ti]n[ia] p[ro]m[pt]e ne[n]c[er]tati[s]: s[ed] ne[n]c[er]tatu[s] sc[ri]ba necessitate posita i[st]i actu[s] t[em]p[or]is o[ste]r[ea] mox ad subuenientiu[m] maiori ne[n]c[er]tati erit si n[on] futura cuius i[st]a apparet signa. q[uo]d patet. sit absoluta et cetera intelligit q[uo]d necessitas non est. T[em]p[or]e q[uo]d ista necessitate est malorum q[uo]d de[bet] absoluta: et t[em]p[or]e maior q[uo]d necessitas decet. T[em]p[or]e q[uo]d f[ac]tum e[st] ubiq[ue] non est p[re]ceptum t[em]p[or]e sic q[uo]d non adest ne[n]c[er]tatis extrema q[uo]d est dare ely[na] p[re]ceptu[m] necessitat[is] decet[ur] p[re]cepte absoluta: s[ed] assunt signa eius p[ro]babilita. alioquin de[bet] d[omi]nare. Et ibide ad q[ua]rtu[m] Unus extra necessitate extrema v[er]o q[uo]d n[on] est de[bet]. T[em]p[or]e ad q[uo]d obligat p[re]ceptu[m] de ely[na] l[ib]us tenet ely[na] dare sub p[re]cepto. Et non facie[re]s ex p[re]cepto accipieret[ur] q[uo]d apparet s[ed] t[em]p[or]e extrema ne[n]c[er]tatis f[ac]tum p[er] de p[ar]t[er] n[on] gna p[ro]babilita extreme ne[n]c[er]tatis future ni[ct] solu[m] intelligit q[uo]d hoc est in p[er]iculo mortis: s[ed] si ei subueniat. ut cu[m] alijs videt alios eti[am] g[ra]tias ifirmatas. Tertio arguit[ur]: impotentes v[er]o p[ig]ros ad subuenientiu[m]: et q[uo]d f[ac]tum e[st] in ne[n]c[er]tate extrema oia sunt c[on]tra paup[er]em idigente cibo et potu et alijs vi q[uo]d non est nisi re. So. Sunt c[on]tra tunc oia te necessarij: nec sibi satisfacere posse. q[uo]d dare est p[re]ceptu[m]: non at ne[n]c[er]tatis absolute non enim expectada est ultima ne[n]c[er]tatis. q[uo]d est ratione ut surripas mihi panem meum tunc forte non posset luuari natura fame um: eo casu q[uo]d est mihi eq[ui]p[er] tibi ne[n]c[er]tis: vel sicut sp[irit]us. Et p[re]cepto hoc datis est q[uo]d h[ab]et putat q[uo]d alii et nob[is] fame est moriturus. hoc multa q[ui]b[us] non idiger neq[ue] ad sustentationem. Sunt forte eti[am] c[on]tra ea q[uo]d dare est p[er] illius. ratione vite sui et suo[rum]: neq[ue] ad decetem sic q[uo]d tibi licet surripere illa: nec tunc ego vadatur[ur] sicut seruato[re]z: eti[am] paup[er]es extre[me] re teneret[ur]. Verum potius moreret[ur] q[uo]d co[n]tra me ne[n]c[er]tatis non pareret. Hec ille. E[st]bi geret aliquem vivere indecentem. Quarto non intelligas q[uo]d h[ab]ens sup[er]flua teneat oib[us]. Nam s. Tho. vi. q[uo]d ar. xij. de p[re]cepto i[st]i casu ne paup[er]ib[us] dare nisi in ne[n]c[er]tate extrema v[er]o cessitatis cadit sub p[re]cepto dare oia sua quia. i.e. q[uo]d est mox futura et i[st]a apparet: alio paup[er]ib[us]. So. Illa ne[n]c[er]tatis non est corporal: s[ed] quia si quis teneret[ur] subuentire ideceret oim sp[irit]ualis: puta p[er] aie salutem paup[er] p[er]petuū: nullū saluare. Unus q[uo]d dicit[ur] paup[er]es extre[me] ne[n]c[er]tatis: non copareat: sic intellige sicut p[er] ipse p[re]ceptu[m] posuerat. s. q[uo]d gradibus non sunt in ne[n]c[er]tate extrema: s[ed] t[em]p[or]e habet signa eius mox futura. Tertio: q[uo]d secundo exemplu[m] ei[us] p[re]ceptu[m] q[uo]d natura id q[uo]d est ne[n]c[er]tatu[m] augmetato p[ro]prio non administrat generatiue: ut p[er] i[st]i brutis et hoib[us] b[ea]tis regularis: eti[am] non in victos q[uo]d plus coeunt q[uo]d natura regrat: non ex naturali inclinacione: sed ex ph[ys]icalista p[ro]vocante nat[ur]a et de summa p[er]f[ect]ione. Et i[st]i et sumatur. Secundo arguit[ur]: q[uo]d sic se habet ne[n]c[er]tatis ad ne[n]c[er]tatis ad ne[n]c[er]tatis sicut ne[n]c[er]tatis ad ne[n]c[er]tatis ad ne[n]c[er]tatis. q[uo]d si de minus ne[n]c[er]tatu[m] tenet q[uo]d subuentire minozi ne[n]c[er]tati: eti[am] maxima positiu[m]: q[uo]d h[ab]et ex sensu suo et non ex mente sicut tenet de ne[n]c[er]tato magis. Sed de su[er]i s. Tho. s. et p[er] o. p[ar]t[er] q[uo]d oppositum te[st]i p[ro]flu[er] tenet q[uo]d eti[am] extra extraneam ne[n]c[er]tatis adducens exemplu[m] de Bartolino q[uo]d cu[m] sit eti[am] s. si paup[er]es extranea ne[n]c[er]tatis sua indecessita paup[er]em vestiuit. s. dico non copareat: ut dicit[ur] s. Tho. Ergo in ne[n]c[er]tatis illis f[ac]tis non fuisse p[re]ceptu[m]: s[ed] alioquin tate extrema tenet de necessario ad decet. non fuisse tamen a chio commendatum. Duo eti[am]. Sol. Intedit s. Tho. paup[er]es extre[me] aut vident[ur] sicut s. Tho. a[ll]i intellectu s. s. me ne[n]c[er]tatis non copareto q[uo]d extrema ne[n]c[er]tatis adducens opinionem Petri cesserat est futura: s[ed] p[ro]babilita signa eius tri de p[ar]t[er]. Hec autem tanta mente antiqua sicut p[er]tinet. Et eodem modo ut dicit[ur] est q[uo]d sicut r[ati]o doctorum thomistarum dicta sicut: q[uo]d op[er]e praedicta q[uo]d dare aliquod superfluum respectu non aliqui mihi videbant p[ro]babilius mox

**Q**uantu[m] ad quartu[m] hac  
ren[der] i[st]i ordine p[er]dit. itellegerunt  
scotiter docto. s. Tho. eo modo q[uo]d  
expositi. s. q[uo]d ne[n]c[er]tatu[m] ad decet  
tia non sit p[re]ceptu[m] facere ely[na]: nisi eo ca  
su q[uo]d dicit[ur] sicut excludit a ratione talis ne[n]ces  
sari. Hoc autem p[re]cepto de Petro de tarra. s. Tho.  
diss. xvij. q[uo]d i[st]i non sit itellegerit s. Tho. tunc  
ipse tenust[ur]: s. Tho. videt ipsum et imita  
tum. et de summa p[er]f[ect]ione. s. Tho. et s. Tho.  
Pisa. et. ely[na] p[ro]mo. s. Tho. et de archiepi[scop]o.  
q[uo]d i[st]i et xxiij. s. Tho. et p[er]petuū. Nec obstat  
q[uo]d tamen de[bet] ex sensu suo et non ex mente  
sicut tenet de ne[n]c[er]tato magis. Sed de su[er]i s. Tho. s. et p[er] o. p[ar]t[er] q[uo]d oppositum te[st]i  
p[ro]flu[er] tenet q[uo]d eti[am] extra extraneam ne[n]c[er]tatis adducens exemplu[m] de Bartolino q[uo]d cu[m]  
sit eti[am] s. si paup[er]es extranea ne[n]c[er]tatis sua indecessita paup[er]em vestiuit. s. dico  
non copareat: ut dicit[ur] s. Tho. Ergo in ne[n]c[er]tatis illis f[ac]tis non fuisse p[re]ceptu[m]: s[ed] alioquin  
tate extrema tenet de necessario ad decet. non fuisse tamen a chio commendatum. Duo  
eti[am]. Sol. Intedit s. Tho. paup[er]es extre[me] aut vident[ur] sicut s. Tho. a[ll]i intellectu s. s.  
me ne[n]c[er]tatis non copareto q[uo]d extrema ne[n]c[er]tatis adducens opinionem Petri  
cesserat est futura: s[ed] p[ro]babilita signa eius tri de p[ar]t[er]. Hec autem tanta mente antiqua  
sicut p[er]tinet. Et eodem modo ut dicit[ur] est q[uo]d sicut r[ati]o doctorum thomistarum dicta sicut: q[uo]d op[er]e

# De questiōibus impertinētibus

demores aut̄ Rayneri⁹ in sum. et Jo ad decēt vluere ut i extreā nēcitate. Si annes nider ut dcm ē. et vt videt bone mlt̄ ex pte accipit̄ assignat t̄hs: i q̄ d̄z memo m̄gr Petr⁹ bergomēs. et cōl̄ do accipere a qlibet h̄nre dāda: q̄ ill̄ ē ēt̄ eti adhuc vluetes: sentiūt q̄ i casu extreā i extreā nēcitate: n̄ aut̄ assignat ill̄ i q̄ me necessitas: necessario sit elyna faciē debet accipere ab aliq. sed nō ab oī: q̄ da de b. Et q̄ mēte q̄onem sic p̄trato ill̄ ē etiā i nēcitate decētia. In q̄ deb̄ ac p̄tria p̄ctio. H̄ns de supfluo ad vluere c̄ige ab h̄nre supflua ad decētia. Sz p̄: h̄ sit nēcariū ad decent vluere: tenet sub q̄ peccab̄ mortal̄ oīs vlues videns p̄ceptū dare extit̄ i extreā nēcitate. P̄t̄ p̄: l̄o. liij. dī. xv. q. y. ar. j. q. liij. in corp̄ vbi d̄ q̄ tenet q̄s p̄ subuentre nēi rati absolute p̄xi: q̄s sue p̄ditionate. et q̄ p̄ceptū legis ē vt q̄s det nēcario ad decētia. P̄t̄ et rōe: q̄ tenemur maḡ vitā p̄xi q̄s res nīas: et n̄ram corpālē decētia omare: cū sit oblectū dign⁹. Et l̄ez vi ro nobili sit grau⁹ morte: vluere indecer̄ter p̄pt̄ suā ipudetiā: vel negligēt̄ vel violēt̄: sec̄ p̄pt̄ fraternā p̄terat: nisi iu dicādo fallat. Sc̄da p̄ctio. dare elynā de tōto b. n̄ extreā nēcitate neq̄ ē d̄ p̄cepto neq̄ p̄de p̄silio; s̄ ē illūcū: q̄ nulli h̄ i aliq̄ statu vluere indecent: nisi p̄ter maiore aliq̄ necitā. Tertia p̄ctio. Da re aliq̄ d̄ b. extra nēcitatē extreā p̄silio. q̄ p̄fectōis ē pl̄ alij q̄ sibi d̄ t̄ga libo velle: vt alij vluat se decēt⁹. Quar ta. Nihil h̄ns supfluo ad decent vluere nec ad vluere: nulli tenet elynā facere de p̄cepto: nec d̄ p̄silio nisi i casu q̄ iuuarek respn: aut̄ p̄sona reip̄: se vtilioz: q̄ nūc ē d̄ p̄silio eo q̄ bonū sit p̄cōl̄ salutē expo nere vitā suā. Quarta p̄ctio. H̄ns de su p̄fluo ad decētia tenet dare sub p̄cepto vbi adest nēcitas decētia h̄ assit extre ma liij. vbi s̄ ad q̄rū. Sz p̄dicta ar̄ guist. i. Nā s̄ ē p̄ma et vltia p̄ctio ma le s̄ definiasset s̄. L̄bo. t̄pus i q̄ obligat p̄ceptū d̄ elyna d̄cēs: q̄ ē q̄n dās h̄ supflua vtrūq̄ nēcitat̄: et accipies i extreā nēcitat̄. Et So. Duo st̄ dāda i elyna. s̄. supflū ad vluere: et ad decent vluere. Due st̄ ēt̄ nēcitat̄ q̄b̄ dādū ē. s̄. nēcitas extreā. et decētia. Sec̄tus L̄bo. q̄ ex pte dāt̄ assignat t̄hs i q̄ tenet dare oī nēcitat̄: q̄ ill̄ ē cū q̄s h̄ vtrūq̄ supflū um: n̄ at cū q̄s h̄ supflū solū ad vluer̄: re: q̄ si tenet dare nēcitat̄ decētia: n̄ at assignat ill̄ i q̄ tenet dare alii nēcitat̄ n̄ aut̄ oī: q̄ ill̄ ē etiā n̄ babeat supflū maior: est p̄silio. Sed ista maior nēcitas est extreā: ḡ t̄c. So. Ista nēcita

X iq̄



# Tractatus tertius

tas maior q̄ decētē si est extrema: q̄ ne tū est corpale hz q̄ndā spēm q̄ vendi p̄:  
cessitas decētē hz gradus. Unū ibi sub/ quis n̄ ex hz q̄ est spūale. Scīdū ē scđo  
ditur: q̄ n̄ est absoluta. Habet aut̄ scđa q̄ vt d̄ q̄rto ar. y. q. iij. sic spūale q̄d sub  
Thomistaz opinio fitatē vt credo: lēz p̄cio poni n̄ debet est duplex. s. ipa sacra  
aliquā allā sim locut⁹.

Easus 1vij.

**V**eritatem. lviij. Utrum  
sit simonia nec ne in sequen-

**Q**ueritur. lviij. **O**trum  
sit simonia nec ne in sequen-  
tib[us] p[ro]positis. **P**etr[us] ei de furno  
voles aie sue nūc et in posteru-  
m p[ro]uidere: p[ro]uocat capl[em] p[re]uēt[em] monaste-  
rii dicēs seyelle in ecclia el[ig]erigere alta-  
re: et ei assignare libras q[uo]d q[uo]d gira annui  
et pennis reddit[us]: hac lege ut dicit[ur] p[re]uēt[em]  
p[re]teneat singlo d[omi]ni i[us]co missa celebrare:  
et singlo anno anniversariū facere p[ro]le et  
suis defunctis: regrens an hac lege velit  
dictu[m] capl[em] d[omi]ni redditu[m] acceptare. q[ui] re  
eiusante tandem p[ro]cordat in libris q[uo]d q[uo]d gira  
ra[n]g[is]. **H**enric[us] v[er]o d[omi]no p[ro]utio: mor[us] eo si-  
ne q[ui] Perr[us]. accersito cabellione ac testi-  
bus: donat altari erigendo ius exigeri a  
se: et suis redditibus libras. **I**v. annū et p[ro]p[ter]a  
perus reddit[us]: hac lege: ut si dictu[m] capl[em]  
bū redditu[m] p[re]cipere voluerit: teneat cey-  
lebrare missā et facere anniversariū ve[s]t[em].  
**D**einde regnrit dictu[m] capl[em]. an velit huc  
redditi cu[m] h[ab]et onore sutiſce: et r[ati]onē q[ui] sic  
et ad h[ab]et p[er]missio[n]e v[er]o pacto v[er]o i[n]strumen-  
to obligat. **I**git[ur] ad h[ab]et q[ui]stiu[r]nde o[ste]rio duo  
fato: **P**riu[er] ei p[er]mitto ea ex q[ui]b[us] soluſ  
dubitatio[n]e: et sedo dico ad casu. **Q**uatū  
ad p[ri]mu[m] ex doctrina scrib[em] Tho. q[ui]j. q[ui]c.  
et iiii. d[omi]ni xxi. et q[ui]d[em] viii. q[ui]j. q[ui]j. ar. j. sic ri-  
det. **S**ciedū est q[ui]d[em] q[ui]r[er] clare. q[ui]j. q[ui]j. ar. j.  
et q[ui]r[er] s[ecundu]m etiā ar. j. q[ui]j. colligit[ur]: spūa  
le ē duplex. s[ecundu]m p[ro]p[ter]a: ut gra[du]s y[er]u-  
tes. q[ui]r[er] vt d[omi]no q[ui]r[er] yb[is] s[ecundu]m ad tertiu[m]: n[on] lo-  
mo vendi p[ri]ncip[er] sup eo p[er] cadere deli-  
berata voluntas emporio[n]is. et intelligere p[er]le-  
ctio[n]e sentiēdo. Et sedo p[er] cam. Et h[ab]et diu-  
plex. s[ecundu]m q[ui]d[em] spūale gr[adi] causa: ut sa-  
era: et scidū: i. accus q[ui] ex spūale gr[adi] et sa-  
cro officio p[re]cedit: et ad spūale gram dis-  
ponit. In diffinitio[n]e aut simonie sumit  
spūale p[er] cam: ut d[omi]no q[ui]r[er] yb[is] s[ecundu]m ad q[ui]ntu[m]  
Et h[ab]et spūale vt d[omi]no ibi ad tertium in q[ui]n-